

SYLABUS
DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2021- 2024
(skrajne daty)
Rok akademicki 2023/2024

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	Geriatryka i pielęgniarstwo geriatryczne
Kod przedmiotu*	NZOS-GiPg
nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Kolegium Nauk Medycznych , Instytut Nauk o Zdrowiu,
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Instytut Nauk o Zdrowiu
Kierunek studiów	Pielęgniarstwo
Poziom studiów	Studia I stopnia
Profil	Praktyczny
Forma studiów	Stacjonarne
Rok i semestr/y studiów	III rok, V semestr
Rodzaj przedmiotu	Grupa D- Nauki w zakresie opieki specjalistycznej
Język wykładowy	polski
Koordinator	dr n. med. Barbara Gugąła
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	wykład - dr n. med. Barbara Gugąła - lek. Med. Paweł Królik ćwiczenia - dr n. med. Barbara Gugąła kształcenie praktyczne ZP, PZ- osoby pracujące na stanowisku pielęgniarki w poszczególnych jednostkach gdzie realizowane są zajęcia

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykład	Ćw.		Konwersatorium	Lab.		Seminarium	ZP		Praktyki	Inne (np. samokształcenie)	Liczba pkt. ECTS
		audytorialne	laboratoryjne		laboratorium	Laboratorium CSM		Zajęcia Praktyczne	Zajęcia Praktyczne CSM			
V	15/10	15						70	10	80	10/15	8

1.2. Sposób realizacji zajęć

zajęcia w formie tradycyjnej

zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku) (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny)**2. WYMAGANIA WSTĘPNE**

<ol style="list-style-type: none"> 1. Znajomość zagadnień z zakresu anatomii, fizjologii i patologii 2. Podstawy Pielęgniarstwa 3. Farmakologia 4. Choroby wewnętrzne i pielęgniarstwo internistyczne
---

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ , TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

C1	Przekazanie studentom niezbędnej wiedzy dotyczącej specyfiki wieku starczego, procesu starzenia się w aspekcie bio-psycho-społeczno-ekonomicznym, zasad sprawowania opieki nad osobami starszymi, pielęgnowania osób w wieku geriatrycznym
C2	Przygotowanie studenta do zadań z zakresu samodzielnego diagnozowania, planowania, realizacji i oceny sytuacji osób starszych w środowisku zamieszkania, instytucji opiekuńczej oraz w warunkach szpitalnych
C3	Samodzielnego planowania i organizowania opieki pielęgniarstwa nad osobami starszymi niezależnie od sytuacji zdrowotnej i miejsca pobytu podopiecznego.

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu	Odniesienie do efektów kierunkowych ¹
Student zna i rozumie		
EK_01	etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarstwa nad pacjentami w wybranych chorobach;	D.W2.
EK_02	zasady diagnozowania i planowania opieki nad pacjentem w pielęgniarstwie geriatrycznym,	D.W3.
EK_03	rodzaje badań diagnostycznych i zasady ich zlecania;	D.W4.
EK_04	standardy i procedury pielęgniarstwa stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia;	D.W7.
EK_05	proces starzenia się w aspekcie biologicznym, psychologicznym, społecznym i ekonomicznym;	D.W9.
EK_06	zasady organizacji opieki specjalistycznej geriatrycznej	D.W10.
EK_07	etiopatogenezę najczęstszych schorzeń wieku podeszłego;	D.W11.
EK_08	narzędzia i skale oceny wsparcia osób starszych i ich rodzin oraz zasady ich aktywizacji;	D.W12.
Student potrafi		
EK_09	gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarstwa, ustalać cele i plan opieki pielęgniarstwa, wdrażać interwencje pielęgniarstwa oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarstwa;	D.U1.
EK_10	prowadzić poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i uzależnień;	D.U2.
EK_11	prowadzić rehabilitację przyłóżkową i aktywizację z wykorzystaniem elementów terapii zajęciowej;	D.U21.
EK_12	przekazywać informacje członkom zespołu terapeutycznego o stanie zdrowia pacjenta;	D.U22.

¹ W przypadku ścieżki kształcenia prowadzącej do uzyskania kwalifikacji nauczycielskich uwzględnić również efekty uczenia się ze standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

Student jest gotów do		
EK_13	kierowania się dobrem pacjenta, szanować godność i autonomię osób powierzonych opiece, okazywać zrozumienie dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną;	K_K01
EK_14	przestrzegania praw pacjenta ;	K_K02
EK_15	samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegać wartości i powinności moralne w opiece nad pacjentem;	K_K03
EK_16	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;	K_K04
EK_17	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;	K_K05
EK_18	Przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;	K_K06

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne	Geriatrya – Klinika
1. Demografia starzenia i jej uwarunkowania.	
2. Wprowadzenie do gerontologii. Starzenie fizjologiczne, patologiczne. Teorie starzenia się człowieka	
3. System opieki geriatrycznej w Polsce , COG	
4. Funkcjonalna ocena pacjenta geriatrycznego jako podstawa zespołowej oceny geriatrycznej – instrumenty oceny.	
5. Odmienność przebiegu chorób układu pokarmowego u osób starszych	
6. Odrębności przebiegu chorób układu nerwowego- choroba Parkinsona i choroby naczyniowe.	
7. Choroby narządu ruchu –osteoporoza, choroby zwyrodnieniowe i zapalne.	
8. Odrębności przebiegu chorób układu moczowego - zakażenia, odwodnienie, nietrzymanie moczu. stolca.	
9. Schorzenia układu oddechowego w starości.	
10. Odrębności przebiegu chorób układu krążenia.	
11. Schorzenia cywilizacyjne wieku geriatrycznego	
12. Farmakoterapia wieku podeszłego i zespół jatrogenny.	
Pielęgniarstwo geriatryczne	
1. Sytuacja zdrowotna osób starszych w Polsce	
2. Indywidualizowana opieka pielęgniarstwa, specyfika pielęgniarstwa geriatrycznego	
3. Wybrane modele opieki geriatrycznej na świecie	
4. Potrzeby ludzi starszych i źródła problemów zdrowotnych	
5. Środowiskowe aspekty starzenia. Problemy psychospołeczne	
6. Wielkie zespoły geriatryczne- upadki i zaburzenia lokomocji.	
8. Opieka pielęgniarstwa nad chorym z otępieniem.	
9. Postępowanie pielęgniarki w wybranych problemach geriatrycznych (depresja, demencja, zaburzenia słuchu, wzroku)	
10. Formy aktywizacji osób w starszym wieku	

B. Problematyka ćwiczeń audytoryjnych, konwersatoryjnych, laboratoryjnych, zajęć praktycznych

Treści merytoryczne ćwiczeń
<ol style="list-style-type: none">
1. Diagnozowanie problemów terapeutyczno-pielęgnacyjnych pacjentów w starszym wieku na wybranych przykładach scenariuszy.
2. Plan poradnictwa w samo opiece pacjenta w starszym wieku na wybranych przykładach scenariuszy., opiekuna ,rodziny<ul style="list-style-type: none">
• Postępowanie pielęgnacyjno-lecznicze u chorych z nietrzymaniem moczu i stolca.
• Udział pielęgniarki w edukacji chorego z cukrzycą w starszym wieku. Profilaktyka wtórnych powikłań cukrzycy u osób starszych.
• Problemy pielęgnacyjno - lecznicze chorych z demencją, delirium. Rola i zadania pielęgniarki w sprawowaniu opieki nad chorym.
• Rola pielęgniarki w edukacji osób starszych z problemami zaparc.
• Zawroty głowy, zaburzenia równowagi – postępowanie pielęgnacyjno-lecznicze.
3. Jakość życia osób w podeszłym wieku.
4. Komunikowanie się pielęgniarki z osobą starszą. Zasady opieki nad osobą starszą.
5. Znaczenie aktywności fizycznej w utrzymaniu stanu zdrowia i leczeniu chorych przewlekle.
6. Metody oceny stanu odżywienia osób starszych – problem niedożywienia kaloryczno-białkowego.
Zajęcia praktyczne
<ol style="list-style-type: none">
1. Specyfika pielęgnowania pacjenta w starszym wieku. Przyjęcie chorego w oddział. Udział pielęgniarki w adaptacji chorego do warunków szpitalnych. Odrębności wieku podeszłego.
2. Kompleksowa ocena geriatryczna. Ocena stanu sprawności funkcjonalnej pacjenta w starszym wieku w praktyce pielęgniarstwa za pomocą stosowanych kwestionariuszowych narzędzi oceny w oddziale.
3. Metody oceny stanu odżywienia osób starszych.
4. Problemy farmakoterapii u osób starszych.
5. Opieka pielęgniarska nad chorym z otępieniem.
6. Postępowanie pielęgniarskie wobec chorego z nietrzymaniem moczu i stolca.
7. Opieka pielęgniarska nad chorym z cukrzycą. Zasady edukacji osób w starszym wieku.
8. Problemy kardiologiczne u osób starszych –zasady opieki nad chorym.
Zajęcia praktyczne w CSM
Pacjent standaryzowany, ocena stanu poznawczego pacjenta, profilaktyka upadku , upadek niekontrolowany
Praktyki zawodowe
<ol style="list-style-type: none">
1. Całościowe i zindywidualizowane pielęgnowanie osoby starszej w domu
2. Całościowe i zindywidualizowane pielęgnowanie osoby starszej w Domu Dziennego Pobytu
3. Całościowe i zindywidualizowane pielęgnowanie człowieka w wieku geriatrycznym unieruchomionego w łóżku
4. Przygotowanie rodziny do opieki nad osobą starszą.
Samokształcenie
Przygotowanie planu edukacji zdrowotnej oraz materiałów w zakresie: <ul style="list-style-type: none">
• poradnictwa dotyczącego przygotowania pacjenta (opiekuna osób starszych) do samoopieki (samodzielne działania podejmowane na rzecz własnego zdrowia tj. zdrowy tryb życia, samoobserwacja, przestrzeganie zaleceń lekarskich)
• opieki geriatrycznej w wybranych stanach chorobowych .

3.4 Metody dydaktyczne

Wykład: wykład z prezentacją multimedialną

Ćwiczenia: opis przypadku, metody sytuacyjne, dyskusja dydaktyczna, praca w grupach

Zajęcia praktyczne: ćwiczenia praktyczne, pokaz , instruktaż,

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów kształcenia (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ZP, PZ, sam.)
D.W2., D.W3., D.W4., D.W7., D.W9., D.W10. D.W11., D.W12.,	Kolokwium/ Egzamin	Wykład
D.W2., D.W3., D.W4., D.W7., D.W9., D.W10. D.W11., D.W12.,	Kolokwium/ Egzamin	Ćwiczenia
D.U2., D.U22., K_K04, K_K05, K_K06,	Obserwacja w trakcie zajęć, studium przypadku, prawidłowe wykonanie zadania,	Zajęcia praktyczne w CSM
D.U1., D.U2., D.U21., D.U22., K_K01, K_K02, K_K03, K_K04, K_K05, K_K06,	Obserwacja w trakcie zajęć, studium przypadku w warunkach rzeczywistych	Zajęcia praktyczne
D.U1., D.U2., D.U21., D.U22., K_K01, K_K02, K_K03, K_K04, K_K05, K_K06,	Obserwacja w trakcie zajęć, studium przypadku	Praktyki zawodowe
D.W2.; D.W9.; D.W11.;	Opracowanie projektu planu edukacji zdrowotnej oraz materiałów edukacyjnych	Samokształcenie

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Wykład

Student jest zobowiązany do systematycznego uczestnictwa w zajęciach wykładowych oraz zaliczenia pisemnego kolokwium końcowego. Kolokwium końcowe odbywa się w formie testu jednokrotnego wyboru. Warunkiem zaliczenia testu jest uzyskanie co najmniej 60% punktów. Warunkiem zaliczenia jest uzyskanie pozytywnej oceny (minimum 3,0) z zaliczenia każdego efektu uczenia się realizowanego w ramach wykładu.

Kryteria oceny:

- 5,0 – student zaliczył efekty uczenia się na poziomie 93-100%
- 4,5 – student zaliczył efekty uczenia się na poziomie 85-92%
- 4,0 – student zaliczył efekty uczenia się na poziomie 77-84%
- 3,5 – student zaliczył efekty uczenia się na poziomie 69-76%
- 3,0 – student zaliczył efekty uczenia się na poziomie 60%-68%
- 2,0 – student zaliczył efekty uczenia się poniżej 60%

Ćwiczenia

Warunkiem zaliczenia jest obecność studenta na ćwiczeniach, aktywne w nich uczestnictwo oraz zaliczenie pisemnego kolokwium końcowego. Kolokwium końcowe odbywa się w formie testu jednokrotnego wyboru. Warunkiem zaliczenia testu jest uzyskanie co najmniej 60% punktów. Warunkiem zaliczenia jest uzyskanie pozytywnej oceny (minimum 3,0) z zaliczenia każdego efektu uczenia się realizowanego w ramach ćwiczeń.

Kryteria oceny:

- 5,0 – student zaliczył efekty uczenia się na poziomie 93-100%
- 4,5 – student zaliczył efekty uczenia się na poziomie 85-92%
- 4,0 – student zaliczył efekty uczenia się na poziomie 77-84%
- 3,5 – student zaliczył efekty uczenia się na poziomie 69-76%
- 3,0 – student zaliczył efekty uczenia się na poziomie 60%-68%
- 2,0 – student zaliczył efekty uczenia się poniżej 60%

Zajęcia praktyczne

Zasady i szczegółowe warunki zaliczenia określono w dzienniczku szkolenia praktycznego dla danego cyklu kształcenia (I stopień) 2021 – 2024,

Zajęcia praktyczne w CSM – zasady i szczegółowe warunki zaliczenia określono w dzienniczku szkolenia praktycznego dla danego cyklu kształcenia 2021 – 2024,

Praktyki zawodowe

Zasady i szczegółowe warunki zaliczenia określono w dzienniczku szkolenia praktycznego dla danego cyklu kształcenia (I stopień) 2021 – 2024,

Samokształcenie:

Uzyskanie pozytywnej oceny z zakresu przygotowania planu edukacji zdrowotnej oraz materiałów edukacyjnych

Kryteria oceny:

- wykazanie wiedzy i zrozumienia tematyki z zakresu realizowanego przedmiotu, potwierdzających osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się : 0-6 pkt.,
- klarowność opracowania tekstu – poprawna terminologia i język : 0-3 pkt.,
- prawidłowy układ tekstu : 0-3 pkt.,
- właściwy dobór literatury polskiej i zagranicznej: 0-3pkt.

Zaliczenie: Max: 15 pkt; Min. 9 pkt (60%); < 9pkt- brak zaliczenia

Zaliczenie przedmiotu odbywa się na podstawie pisemnego egzaminu końcowego w formie testu . Pytania egzaminacyjne jedno lub wielokrotnego wyboru oraz pytania otwarte.

Kryterium uzyskania oceny pozytywnej jest udzielenie poprawnych odpowiedzi na **60%** pytań egzaminacyjnych

Zakres ocen:

- 5,0 – student zaliczył efekty uczenia się na poziomie 93-100%
- 4,5 – student zaliczył efekty uczenia się na poziomie 85-92%
- 4,0 – student zaliczył efekty uczenia się na poziomie 77-84%
- 3,5 – student zaliczył efekty uczenia się na poziomie 69-76%
- 3,0 – student zaliczył efekty uczenia się na poziomie 60%-68%
- 2,0 – student zaliczył efekty uczenia się poniżej 60%

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
GODZINY KONTAKTOWE	
Godziny kontaktowe wynikające z harmonogramu studiów:	
zajęcia teoretyczne (wykłady, ćwiczenia, ćwiczenia/ csm)	40
Zajęcia praktyczne/ Zajęcia praktyczne CSM	70/10
Praktyka zawodowa	80
Ćwiczenia kliniczne	-
Godziny kontaktowe poza harmonogramem studiów (udział w konsultacjach, zaliczeniach, egzaminie)	
udział w konsultacjach	2
udział w zaliczeniach, egzaminie	3
GODZINY NIEKONTAKTOWE	
wynikające z harmonogramu studiów - samokształcenie	25
godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, napisanie referatu, przygotowanie do zaliczeń, egzaminu)	10
SUMA GODZIN	240
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	8

* Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

Wymiar godzinowy	80
zasady i formy odbywania praktyk	Student ma obowiązek odbycia i zaliczenia wszystkich praktyk. Podstawą organizowania kształcenia praktycznego dla studenta jest umowa/ porozumienie pomiędzy Rektorem Uczelni a Dyrektorem Zakładu Pracy. Przebieg realizacji praktyk podlega udokumentowaniu . Nadzór nad przebiegiem realizacji kształcenia praktycznego sprawuje koordynator praktyk.

7. LITERATURA

LITERATURA PODSTAWOWA: <ol style="list-style-type: none">
1. Roller-Wirnsberger Regina, Singler Katrin, Polidori Maria Cristina redakcja naukowa wydania polskiego prof. dr hab. n. med. Katarzyna Wieczorowska-Tobis, dr n. med. Agnieszka Neumann-Podczaska: Geriatria : praktyczny przewodnik. Warszawa : PZWL, 2021.
2. Muszalik M., Kędziora-Kornatowska K.: Pielęgnowanie pacjentów w starszym wieku. Warszawa: PZWL, 2018.
3. Geriatria : wybrane zagadnienia / red. Krzysztof Galus ; [aut.: Maria Barcikowska et al.]. - Wyd. 1, dodr. - Wrocław : Edra Urban & Partner, <u>cop. 2017.</u>
LITERATURA UZUPELNIAJĄCA: <ol style="list-style-type: none">
1. Stany nagłe : geriatria / pod redakcją naukową Katarzyny Broczek i Krzysztofa Jankowskiego ; [autorzy: Anna Basińska-Szafrańska et al.]. - Warszawa : Medical Tribune Polska, 2018.

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej